

Til: Rådgivende utvalg
Fra: NIM
Tid: 18. mars 2026, kl. 10-12

Dato: 31.03.2026
Type: RU-møte 1/2026
Emne: Referat

Referat fra møte i NIMs rådgivende utvalg 18. mars 2026

Deltakere fysisk: Barneombudet, Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO), Jussbuss, Kirkens bymisjon, Legeforeningens menneskerettighetsutvalg, Likestillings- og diskrimineringsombud (LDO), Norsk organisasjon for Asylsøkere (NOAS), Samerådet, Sivilombudet, Eirik Larsen, Vibeke Blaker Strand, Vibeke Moe, Wenche Malmedal.

Deltakere digitalt: Dommerforeningens menneskerettighetsutvalg

Fra NIM: direktør Kai Spurkland, administrasjonssjef Birgitte Bøgh-Olsen, avdelingsleder Kristin Høgdahl, praktikant Anne Harris-Christensen og praktikant Elina Panea Berg (referent). Seniorrådgivere Even Sebastian Skallerud og Eivind Digranes, og rådgiver Oda Unger deltok på sak 2 og 3.

Forfall: Amnesty International Norge

1. Velkommen og orienteringer

Direktør Kai Spurkland ønsket velkommen og orienterte om pågående arbeid med årsmeldingen og en ny versjon av veileder for menneskerettslig metode. Velkommen til Thomas Axelsen, nytt medlem fra Barneombudet.

2. NIMS arbeid med kommunekommisjonen – innspill til høringssvar

Even Skallerud presenterte NIMs arbeid med kommuners menneskerettighetsansvar og Kommunekommisjonens første delutredning i [NOU 2026: 1 En bærekraftig kommunesektor](#). Medlemmenes innspill var blant annet at NIM bør løfte behovet for systematisk menneskerettskompetanse i kommunene, bedre klage- og rettshjelpsordninger, mer samordnede tjenester og tiltak for å beholde fagkompetanse. Det var skepsis til flere konkrete forslag i NOU-en, herunder å fjerne kompetansekrav i helse- og omsorgstjenesten, endringer i Husbankens tilskudd, innlemming av øremerkede tilskudd i rammefinansiering og avvikling av lærernormen, fordi de kan ramme sårbare grupper og øke forskjeller.

Dilemmaet mellom mindre detaljstyring og nødvendig rettssikkerhet ble også diskutert.

3. NIMs overvåkingsmekanisme for menneskehandel og vold mot kvinner

Kai Spurkland ga en kort redegjørelse av arbeidet siden januar 2026 med NIMs nye overvåkingsmandat av to av Europarådets konvensjoner. Hvordan NIM kunne ivareta god ekstern dialog og hvilken rolle RU burde ha i forhold til den nye mekanismen ble diskutert. Utvalget var åpen for ulike typer samarbeid, både i RU og mer uformelt. LDO, Legeforeningen og Kirkens bymisjon har relevant kunnskap og ønsker samarbeid. Andre viktige aktører nevnt inkluderte JURK, Krisesentersekretariatet og Sanitetskvinnene. Eldre og kvinner med funksjonsnedsettelse utsatt for vold ble fremhevet.

4. utfordringer RUs medlemmer opplever på sine områder i disse urolige tider

- NOAS og 12 andre menneskerettighetsorganisasjoner har sendt brev til Espen Barth Eide og den norske delegasjonen i Strasbourg med bekymring for Norges tilslutning til et brev til Europarådet om anvendelsen av EMK i utvisningssaker mot kriminelle utlendinger. Oppfattes som et angrep på EMDs uavhengighet.
- Barneombudet har lansert en rapport om barns rettigheter på helsestasjoner.
- FFO melder at flere funksjonshemmede ikke får tilbudene de har krav på.
- Pensjonistforbundet er opptatt av medisinsk beredskap.
- Kirkens Bymisjon lanserer snart en rapport om bostedsløshet.
- Sametingets nye prosjekt for å styrke demokratiet i egen institusjon krever et sterkt sivilsamfunn.
- Legeforeningen har brukt tid på helsepersonellkommissjonen, og høringene rundt smittevernlovgivning og helseberedskapslovgivning.
- LDO har åpnet kontor i Alta for å nå samiske brukere bedre, og driver et hatkriminalitetsnettverk som har åpnet en [nettside](#) med gratis advokathjelp.
- Sivilombudet lanserer årsmeldingen for 2025 neste uke.
- Jussbuss arbeider med innsattes rettssikkerhet i møte med bemanningsutfordringer i kriminalomsorgen.
- Holocaustsenteret melder om økende og mer voldelig antisemittisme.
- Dommerforeningens menneskerettighetsutvalg er bekymret for press mot folkeretten og dommere i de internasjonale domstolene.

Neste utvalgsmøte: 20. mai 2026.